

# PARFÜM VE GÜNEŞ BAKIM ÜRÜNLERİ





**Koku maddelerinin kullanımı oldukça eskidir.**

**Böcekleri uzaklaştırmak için kokulu odunların kullanılması ilk ilkel kullanımlardan birisidir.**

**Toplumun gelişmesi ile birlikte kokuda gelişmiştir.  
Koku kullanımı tarih ve kültür ile yakından ilişkilidir.  
Eski Mısırlılar dini törenler sırasında yakarak koku elde etmişlerdir.**

# Parfüm çeşitlerini;

- Parfüm (%15-30 konsantre parfüm içerir)
- Eau de parfum (%7-15 konsantre parfüm içerir)
- Eau de toilette (%5-10 konsantre parfüm içerir)
- Eau de cologne (%2-5 konsantre parfüm içerir)
- Katı perfume (%5-10 konsantre parfüm içerir)
- Pudralı parfümler (%1-2 konsantre parfüm içerir)
- Parfümlü sabunlar (% 1,5-4 konsantre parfüm içerir )

şeklinde sıralayabiliriz

**Temel maddeler**, parfümün kokusunda olan maddelerdir. Örneğin yasemin esansındaki benzil aldehit

**Karıştırıcı maddeler**, parfüm hazırlanmasında kullanılan maddelerin birbirleriyle kaynaşmasını ve tek bir koku olarak ortaya çıkmasını sağlar. Fenil etil alkol iyi bir karıştırıcı maddedir.

**Düzeltilici maddeler**, hazırlanması düşünülen parfüme tamamlayıcı koku veren maddelerdir. Örneğin gül parfümüne yaprak kokusunun ilavesi

**Fiksatorler**, parfümün sabitliğini sağlayan maddelerdir. Zamk yapısındaki maddeler bu iş için uygundur.

## Fragrans karışımı (koku karışımı)

Parfüm, parfüm ürünleri, farmasotikler, deterjanlar, endüstriyel yağlar, gıda ürünleri, kremler, sakızlar, şekerli ürünler, sabunlar, saç losyonlar ve spreyleri, şampuanlar, diş macunları, gargaralar, rujlar, spreylere ve tıraş sonrası kullanılan ürünlerde bulunur.

Yama (Patch ) Test



Alerjik kontakt dermatit

## Fragrans (koku) karışımı

Amyl cinnamal

Amylcinnamyl alcohol

Benzyl alcohol

Benzyl salicylate

Cinnamyl alcohol

Cinnamal

Citral

Coumarin

Eugenol

Geraniol

Hydroxycitronellal

Hydroxymethylpentyl-cyclohexenecarboxaldehyde

Isoeugenol

# Güneş ışığı hayatın idamesi için hava ve su gibi gereklidir.

Psikolojik durum  
üzerinde pozitif etkisi

Vitamin D sentezi  
sağlayıcı etkisi

Deride melanin  
arttırıcı

- Hiperpigmentasyon
- Akut yanık inflamasyonu
- Fotoyaşlanma
- Fotokarsinogenez (DNA hasarları)
- Fototoksik ve fotoallerjik deri hastalıkları
- Deri immün sisteminin baskılanması
- Katarakt oluşumu

## UVB, UV ışınlarının %1-10'unu oluşturur.


güneş yanığı

- Güçlü karsinojenik
- erken deri yaşlanması
- Uzun süreli bronzluk

## UVA, UV ışınlarının %90-99'unu oluşturur.

- Güneş yanığı oluşturma potansiyali UVB'den 600-1000 kat daha azdır.
- Karsinojenik etkisi hafif-orta şiddettedir.
- Ancak derinin daha derin katlarına geçebildiğinden kollajen-elastin liflerde daha çok yıkım ile erken deri yaşlanmasında etkili



- 
- Hem UVB ve hem de UVA için koruma sağlamalı..
  - Deri üzerinde dayanıklı, ışık ve ısıya dayanıklı
  - İritasyon, hassasiyet ve fototoksik etki oluşturmamalı...
  - Deriden absorbe olması durumunda toksik olmamalı.....

## Güneş Koruyucuları

Güneşten koruyucu topikal preparatlar solüsyon, jel, krem veya merhem şeklinde hazırlanmış, deriye ulaşan UVA ve B'nin en az %95' ini absorbe eden veya engelleyen kimyasal ajanlardır.

## GÜNEŞ KORUYUCULARI

- a) Kimyasal Koruyucular:** UV ışınlarını absorbe eder ve deriye girişini engellerler (PABA, PABA esterleri, sinnematlar (UVB-UVA karşı koruyucu), **benzofenon-3(BP-3) (oksibenzon)** (UVB-UVA kısmen koruyucu), dibenzolmetanlar (UVA'ya karşı güçlü koruma)
- b) Fiziksel Koruyucular:** UV ışınlarını yansıtma ve dağıtma mekanizması ile etki ederler. Opak oldukları için kozmetik kullanımları zordur.

## Farmasötik Şekil :

- a) Jeller
- b) Yağlar
- c) Aerosoller
- d) Yağlı sıvı bazında formüller
- e) Emülsiyonlar
- f) Köpükler
- g) Losyonlar

**Farmasötik şekil**  
Dayanıklılık  
Etkinlik

## Dayanıklılığına Göre Sınıflandırma:


- a) **Tere Dayanıklı:** Terlemede 30 dakika koruma sağlar.
- b) **Suya Dayanıklı:** Suya temasta 40 dakika koruma sağlar.
- c) **ok Uzun Süre Suya Dayanıklı:** Suya temasta 80 dakika koruma sağlar.

Farmasötik Şekil  
Dayanıklılık  
Etkinlik


## Etkinliđine Göre Sınıflandırma:

- a) Minimal koruma: SPF 4-12
- b) Orta Derecede Koruma: SPF 12-30
- c) Yüksek Koruma: SPF 30-30+

Farmasötik Şekil  
Dayanıklılık  
Etkinlik



Kullanım amacı; deriye ulaşan UV radyasyonun tamamen veya kısmen engellenmesi, hiperpigmentasyonun minimale indirilmesi, **dermis ve epidermisin canlı hücrelerinin DNA'sının korunması, ilaca bağlı fotosensitivite ve diğer fotodermatozların önlenmesidir.**



► Bir güneş koruyucunun etkinliği bu ürünün Güneş Koruma Faktörü (Sun Protection Factor - SPF) (GKF) değerine dayanır ve ürünün -deriyi güneş yanığına karşı koruyabilme yeteneğini/UV ışınlarına karşı cildi ne kadar koruyabildiğinin göstergesidir.

► **Güneşten Koruma Faktörü (GKF veya SPF) :**  
Güneşten koruyucu ürün tarafından korunan cilt üzerindeki minimal eritemal dozun, aynı korunmasız cilt üzerindeki minimal eritemal doza oranıdır.




**Minimal Eritemal Doz (MED)** : Ciltte eritemin görülebilmesi için güneş altında kalınan en kısa sürede alınan ışın dozuna Minimal Eritemal Doz (MED) denir.


Hiçbir ürün kullanmadan ölçülen MED süresi, kişinin cilt tipine bağlı olarak değişir. Kişisel MED süresi, cildin eritem oluşmadan, UV ışınlarından kendi kendini koruyabildiği süredir. Güneşten koruyucu bir ürün cilde sürüldükten sonra, aynı koşullarda güneş altında kaldığında, eritem görülünceye kadar geçen en kısa süreye tekrar bakıldığında, MED'a ulaşılan sürenin uzadığı görülür.

Bunun nedeni ürünün UV ışınlarını absorbe ederek, deri üzerindeki yakma ve eriteme yol açma etkisini azaltmasındandır. Ürünün Güneş Koruma Faktörü (GKF), MED süresini kaç kat uzatabildiğini gösterir. Yani

$$\text{GFK (SPF)} = \frac{\text{MED (Ürün Kullanıldığında)}}{\text{MED (Ürün Kullanılmadığında)}}$$



Ürün etiketinde verilen GKF 15 ürünü kullanacak kişinin doğal MED süresi de 10 dakika ise ürün kullanıldığında  $MED\ 10 \times 15 = 150$  dakika olacaktır. Yani GKF 15 olan bir ürünü kullanan kişide 10 dakika yerine 150 dakika (2,5 saat) güneşte kaldıktan sonra eritem görülebilecektir.

- 
- **MoS** (Margin of Safety-Güvenlilik Sınırı): Güvenlilik sınırı,
  - **NO(A)EL** (No Observed Adverse Effect Level-Herhangi Bir İstenmeyen Etkinin Gözlenmediği En Yüksek Düzey): İstenmeyen etkinin gözlenmediği maddenin mg/kg vücut ağırlığı/gün cinsinden ifade edilen en yüksek uygulama miktarı,
  - **SED** (Systemic Exposure Dose-Sistemik Maruziyet Dozu): Sistemik maruziyet dozunu, kan dolaşımına geçmesi beklenen kozmetik bileşenin mg/kg vücut ağırlığı/gün cinsinden miktarı,

## ► Güvenlik aralığının (MoS) hesaplanması:

Bütün belirgin absorpsiyon yolları dikkate alınarak ve deneyler sonucu gözlemlenen toksikolojik veriler ışığında belirlenen (NOAEL) değerine dayanarak sistemik etkiler ve güvenlik marjı (MoS) hesaplanır. Bu değerlendirme yapılamıyor ise nedeni uygun bir şekilde gerekçelendirilmelidir.

$$\text{MoS} = \text{NOAEL} / \text{SED} \geq 100$$